

Setkání V. Putina s vůdci sunnitského a šíitského světa v osudovém okamžiku pro Blízký východ

- CZ24 News | 11. prosince 2023

RUSKO / SVĚT: Rozčarování z pasivního chování Západu v podmínkách další eskalace krize na Blízkém východě mezi zeměmi regionu narůstá. "Spolu se stíhačkami" se rozsekává gordický uzel regionálních rozporů.

Ve velmi napjatém okamžiku palestinsko-izraelského konfliktu se 6. prosince konala rychlá návštěva ruského prezidenta V. Putina na Blízkém východě, a sice Spojených arabských emirátů (SAE) a Království Saúdská Arábie (KSA). Její mimořádný charakter podtrhl i doprovod paluby č. 1 čtveřicí stíhaček SU-35S s plnou výzbrojí, protože nebezpečí zde v podobě různých bojových létajících objektů číhají i ve vzduchu.

Na pokračování této návštěvy byl na jednání do Moskvy již 7. prosince naléhavě pozván, podle vlastního prohlášení, iránský prezident Ebráhím Raísí. Doba je mimořádná a jsou nutné mimořádné kroky. V klíčové otázce, a sice nutnosti neodkladných koordinovaných opatření k zastavení humanitární katastrofy v Gaze a spravedlivého řešení palestinské otázky, se pozice účastníků tohoto "bleskového turné" shodovaly. Skupina arabských států v OSN například v současné době pracuje na dalším návrhu rezoluce RB OSN, vyzývající k okamžitému příměří v Pásmu Gazy. Podpora Ruska je jí zaručena a její případné zablokování Washingtonem ho ještě více odsune od pozice světové většiny.

Některá západní média, například The New York Times, mají tendenci redukovat skutečně kontakty ruského prezidenta na "jeho další pokusy dostat se z mezinárodní izolace", mající pouze "symbolický význam". A že na přijetí ruského vůdce na nejvyšší státní úrovni v obou zemích, bez ohledu na krátkost jeho návštěv, nebylo nic zvláštního. Ale to je všechno sebeklam. "Izolace" nebyla a již nikdy nebude, protože ji světové společenství nepotřebuje a je mnohými, dokonce loajálními vůči USA, vnímána jako vnucená přítěž. Ale výrazné symboly přijetí V. Putina v SAE a KSA, převyšující v rozsahu pocty, poskytované západním vůdcům, přece nevznikly samy o sobě, ale z vůle vedení hostitelských zemí.

A to je také tendence doby. Rozčarování z pasivního chování Západu v podmínkách další eskalace krize na Blízkém východě mezi zeměmi regionu narůstá. Americký ministr zahraničí A. Blinken, zmítající se v ní a střídá jako v kaleidoskopu možnosti řešení problémů Gazy, v nichž se zřejmě už dávno zamotal, vyvolává u všech jen údiv a nedůvěru. Hlavní je, že jeho myšlenky kategoricky nepřijímá ani jedna, ani druhá strana.

Je zřejmé, že za těchto podmínek přední arabské země hledají nové opěrné body, přičemž v dalším sbližování s Ruskem vidí určitý nástroj tlaku na Washington, nutícího ho zaujmout tvrdší linii vůči Izraeli. Nu což, takové přání je zcela pochopitelné a je v zájmu samotného Ruska. "Země regionu se stále více orientují na nové spojence a Západ je sotva schopen tomu zabránit", konstatoval britský zdroj UnHerd.

V Abú Dhabí proběhlo jednání Vladimíra Putina s prezidentem Spojených arabských emirátů Muhammadem ibn Záidem Al Nahjánem. Zaujatý postoj SAE k projednávaným otázkám by měl být nepříjemným překvapením pro Bílý dům, který je zvyklý považovat tuto zemi, nehledě na jistou její svéhlavost, stále za své ne zcela ztracené "aktivum". Není žádným tajemstvím, že emiráty se

v posledních letech ukázaly být pro Rusko jedním z hlavních prostředníků v podmínkách obchodní blokády, kterou proti němu zavedl Západ. Proto je tak velký ruský obrát se SEA, jenž činí asi 10 miliard dolarů ročně. Washington vyvíjí na Abú Dhabí velký tlak a požaduje, aby "přestal podkopávat mezinárodní blokádu" vůči Moskvě. Demonstrativním přijetím V. Putina co nejslavnostněji, a ještě v doprovodu čtveřice ozbrojených ruských stíhaček a také potvrzením plánů i nadále rozšiřovat ekonomickou spolupráci s RF, prezident Spojených arabských emirátů ve skutečnosti vyjádřil svou neochotu plnit americké požadavky. Doba bezpodmínečného diktátu USA na Blízkém východě skončila.

V paláci al-Yamama, rezidenci saúdskoarabského krále, se konalo jednání Vladimíra Putina s korunním princem, předsedou Rady ministrů Království Saúdská Arábie, faktickým vládcem země Muhammadem bin Salmánem Al Saúdem. K jeho výsledkům bylo přijato společné prohlášení, které zdůrazňuje "historické a strategické vztahy mezi oběma přátelskými zeměmi a také cesty jejich rozvoje ve všech oblastech". Je pozoruhodné, že, nehledě na přetrvávající závislosti KSA na USA ve vojenské oblasti, se strany dohodly na posílení obranné spolupráce tak, aby byla "zaměřena na podporu a dosažení společných zájmů obou zemí". Strany potvrdily "svou snahu upevňovat současnou spolupráci a koordinaci v oblasti bezpečnosti v otázkách společného zájmu, včetně boje proti zločinu ve všech jeho podobách, boje proti terorismu a extremismu a jejich financování, a také výměnu informací za účelem boje proti teroristickým organizacím, a to tak, aby byla zajištěna bezpečnost a stabilita v obou zemích". Ruská strana vysoce ocenila uskutečnění společného arabsko-islámského mimořádného summitu v Rijádu a rezoluce na něm přijaté, týkající se událostí v Palestině, a také vedoucí roli Království při realizaci rezolucí summitu, zaměřených na zahájení mezinárodních akcí k zastavení agrese proti Gaze.

Zásadní význam měl potvrzený záměr KSA podílet se na rozvoji globálního tranzitního projektu Sever - Jih, který prosazují Rusko a Írán. Ve skutečnosti to znamená úplné selhání pompézně představeného začátkem tohoto roku amerického alternativního projektu Indie - Blízký východ - Evropa, jehož hlavním a konečným bodem měl být izraelský přístav Haifa. Geopolitickým smyslem této trasy byl záměr USA omezit přístup k hlavním světovým cestám najednou Číně a Rusku. Peking byl například hlavním realizátorem prací na rekonstrukci hlubinných přístavišť v Haifě a na oplátku měl jedno z nich získat do dlouhodobého pronájmu po vzoru řeckého přístavu Pireus. Američané tuto možnost zmařili ve prospěch vlastní kontroly nad touto zónou. Ale teď, když v důsledku izraelských akcí proti Palestincům Arabové, a především KSA, zjevně nejsou připraveni v příštích letech rozvíjet tranzit tímto směrem, jsou mimo jak Washington, tak Tel Aviv.

Relativně novým jevem v regionální situaci, který by měl znepokojovat Spojené státy, je rostoucí konsolidace a sbližování takových dříve nepřátelských konfesně-politických proudů v regionu, jako je sunnismus a šiismus reprezentovaný, především, Saúdskou Arábií a Íránem. Po staletí Západem rozsévaný konflikt mezi nimi na principu "rozděl a panuj" se zmírňuje před očima. Svou zásadní roli v normalizaci vztahů mezi Rijádem a Teheránem již sehrál Peking. Teď to vypadá, že se do toho pustila i Moskva. Ve společném prohlášení přijatém k výsledkům návštěvy V. Putina v KSA ruská strana "přivítala obnovení diplomatických vztahů mezi Královstvím a Íránem a vyjádřila naději, že tento krok přispěje k posílení bezpečnosti a stability v regionu při zachování suverenity zemí a nevměšování se do jejich vnitřních záležitostí".

Jednání Putina s íránským prezidentem Raísí, které se konalo v Moskvě 7. prosince bezprostředně po příletu z KSA, bylo zjevně pokračováním předchozích setkání s tlumočením přání arabských partnerů novému partnerovi. Mimochodem, i bilaterální íránsko-ruská agenda je poměrně rozsáhlá.

Konkrétně, v Íránu již byly oznámeny brzké dodávky nejnovějších vzorů vojenské techniky z Ruska, jako je letoun SU-35 (toho typu, který doprovázel V. Putina do SAE a KSA přes íránský vzdušný prostor), vrtulník MI-28 a cvičný bojový letoun JAK-130. Na oplátku Rusko dostává výrobky, jež

nutně v podmínkách SVO potřebuje. O existenci tohoto tématu na jednání svědčí i účast ruského ministra obrany S. Šojgu. Zvýšení úrovně vzájemné bezpečnosti stran posílí stabilitu i v regionu. Je potvrzen postoj partnerů k rychlému uvedení do činnosti dopravního koridoru Sever – Jih, tím spíš, že ochotu podílet se na něm vyjádřili i nedávni Putinovi diskutéři v arabské části Perského zálivu.

Zůstává nejasná otázka, zda Írán souhlasil s výzvou, aby dobrovolně snížil dodávky ropy na světový trh spolu s Ruskem a KSA z důvodu určení příznivější ceny pro dodavatele. Dosud se toho zdržoval s odůvodněním, že kvůli letitým sankcím byl Írán již delší dobu nucen omezit svou těžbu. Odpověď na tuto otázku může být dána v nejbližší době.

AUTOR: Dmitrij Minin

PŘEKLAD: PhDr. Vladimíra Grulichová/Nová Republika

[ZDROJ](#)